

**Саух Галина Володимирівна**

здобувач вищої освіти

Житомирський державний університет імені Івана Франка

**Костюк Віталій Степанович**

кандидат біологічних наук, доцент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

## **ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС УРОКІВ ГЕОГРАФІЇ**

**Анотація.** У статті розглядаються переваги використання інтерактивних засобів навчання на уроках географії в закладах загальної середньої освіти. Звертається увага на основні компетентності, що формуються під час освітнього процесу з використанням інформаційно-комунікаційних засобів. Вказується на значний потенціал геоінформаційних та цифрових платформ для підвищення ефективності уроків географії у старших класах.

**Ключові слова:** ігрові технології, компетентності, методи навчання, інтерактивні інструменти.

Сучасна освітня парадигма висуває нові вимоги до процесу навчання які спрямовані на підвищення ефективності засвоєння знань учнями та розвиток їхніх навичок для адаптації в суспільстві. Застосування ігрових технологій можна назвати одним з найбільш перспективних підходів до активізації навчання, оскільки воно дозволяє інтегрувати різноманітні методи і засоби, що сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку критичного мислення, комунікаційних навичок та творчого потенціалу учнів.

Інтерактивні технології стають дедалі важливішими в системі шкільної освіти, особливо в таких дисциплінах, як географія, де візуалізація просторових

процесів та активна участь учнів суттєво підвищують якість засвоєння матеріалу [3]. Застосування ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій) відкриває нові можливості для моделювання багатьох географічних явищ [5].

Інтерактивні технології забезпечують активну взаємодію учнів на уроках. Застосування онлайн-карт, геоінформаційних платформ (Google Earth, ArcGIS Online тощо) дозволяє учням здійснювати просторовий аналіз, створювати власні картографічні продукти та проводити міні-дослідження [1]. Інтерактивні презентації, 3D-моделі, відеосимуляції природних процесів підвищують наочність навчання та сприяють формуванню цілісного уявлення про складні географічні явища [4]. Використання цифрових платформ (LearningApps, Kahoot, Google Classroom, Classtime) дає змогу організувати інтерактивні вправи, онлайн-опитування й моделювання, що підтримує індивідуалізацію освітнього процесу [5]. Інтерактивні інструменти сприяють розвитку проєктних умінь: учні можуть збирати дані, аналізувати інформаційні ресурси, створювати інтерактивні карти й презентувати результати в цифровому форматі. Цифрові симулятори, кейс-методи й інтерактивні дискусії на базі онлайн-ресурсів стимулюють критичний аналіз географічних ситуацій, прогнозування, роботу з альтернативними сценаріями [6]. Ключовою перевагою є підвищення залученості учнів, розвиток інформаційно-цифрової грамотності, гнучкості навчального процесу та можливість індивідуальної траєкторії навчання [7]. Основними проблемами є нерівномірний доступ до технічних ресурсів, потреба в підвищенні цифрової компетентності педагогів, а також ризик формального використання технологій без методичного обґрунтування [9].

В результаті проведеного нами дослідження було виявлено, що застосування інтерактивних технологій зробило процес навчання більш емоційно привабливим, сприяло появі внутрішньої мотивації до вивчення нових тем з географії [8]. Учні із задоволенням брали участь у всіх етапах діяльності, демонстрували ініціативність, прагнення до перемоги та пізнання нового. Було помітно, що завдяки елементам гри навчання сприймається не як обов'язок, а як цікава форма пізнання.

Під час інтерактивних завдань і квестів учні самостійно шукали відповіді, аналізували інформацію, користувалися цифровими картами, геопорталами та сервісами (Google Earth, LearningApps) [1; 5]. Це сприяло формуванню дослідницьких і аналітичних навичок, розвитку критичного мислення, а також уміння працювати з сучасними інформаційними ресурсами.

**Висновки.** Результати дослідження підтвердили, що використання ігрових технологій у навчанні географії відповідає сучасним вимогам Нової української школи [2]. Вони сприяють розвитку ключових компетентностей – навчальної, комунікативної, соціальної, екологічної та інформаційно-цифрової. Учні не лише засвоюють зміст предмета, а й формують навички дослідження, комунікації, критичного мислення, що є основою життєвої та професійної компетентності. Таким чином, ігрові та інтерактивні методи навчання мають значний потенціал для підвищення ефективності уроків географії у старших класах.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бойко С. В. Геоінформаційні технології в навчанні географії: навч. посіб. Львів: ЛНУ, 2020. 180 с.
2. Географічна освіта в Новій українській школі: сучасні підходи і технології / За ред. Т. Назаренко. Київ: Генеза, 2023. 210 с.
3. Жалдак М. І. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Київ: Педагогічна думка, 2018. 256 с.
4. Кравченко С. П. Візуалізація географічних даних: сучасні підходи та інструменти. Харків: Основа, 2021. 144 с.
5. Ситник О. М. Цифрові сервіси в шкільній географії: методичні рекомендації. Чернівці: Рута, 2022. 120 с.
6. Маринич О. І. Освітні симуляції та моделювання в навчальному процесі. Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2020. 160 с.

7. Пометун О. І., Пирожено Л. В. Інтерактивні технології навчання: теорія та практика. Київ: А.С.К., 2019. 192 с.
8. Шевченко І. А. Психологічні аспекти мотивації учнів у процесі інтерактивного навчання. Дніпро: Інновація, 2018. 132 с.
9. Кремень В. Г. Освіта і сучасні технології: виклики цифрової епохи. Київ: Знання, 2019. 240 с.